

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ Х МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE X INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 27–28 жовтня 2022 р.

Харків
2022

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон.наук, ст. викладач

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 30.11.2022 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. 27-28 жовтня 2022р. Відп.за випуск Н.В.Алексєєнко. — Харків : Мачулін, 2022. — 284 с..

ISBN 978-617-8195-30-4

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-30-4

© Авторський колектив, 2022

© Мачулін, худ. оформлення, 2022

рекреативна фізична культура – активний відпочинок – полювання, риболовля тощо).

Таким чином, фізична культура є складним суспільно-культурним явищем, що не обмежується рішенням завдань виключно фізичного розвитку, а включена в реалізацію основних видів соціальної активності особистості – гри, навчання, спілкування, роботи та дозвілля, а також її самовираження через суспільно-корисну діяльність. Складові фізичної культури різноманітні й охоплюють всі сфери життєдіяльності людини.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=51449 (дата звернення 23.10.22)

ГОНЧАРОВ С. О., *магістр філософії*

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

м. Харків, Україна

**МЕТАФІЗИКА Ю. В. МАМЛЄЄВА ЯК ПРОДОВЖЕННЯ
ТРАДИЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ФІЛОСОФІЇ: ПРИХОВАНА
ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Прийнято вважати, що російська релігійна філософія символічно завершується філософськими парходами 1922-го року, інколи цю межу зсувають та додають ще період еміграції, як це робить, наприклад, М. Полторацький [6], однак не прийнято говорити про її продовження в пізньорадянські та пострадянські часи. Зустрівши сьогодні весь жах так званого «русского міра», що консолідує всі верстви російського населення, можна запитати, а чи не стоїть за цим релігійна складова та чи не віднаходимо ми у сучасних ідеях російського месіанства коріння російської філософсько-релігійної думки?

Яскравим прикладом залучення всіх верст населення до ідеології «русского міра» на релігійних засадах є нещодавній виступ на Красній площі актора, письменника та колишнього священика Івана Охлобистіна, котрий зі словами: «Відступати, слава Богу, нам знов нікуди!», анонсував «священну війну». Вже зрозуміло, що ворог не мислить раціонально та прагматично, замість чого керується фанатизмом релігійного характеру. Віра у власну метафізичну обраність переважає прагнення добробуту.

Ми також бачимо як сьогодні вихідці з філософсько-релігійного радянського підпілля стають ідеологічним рупором Кремля та закликають до терору й вбивств українців, яскравим прикладом може слугувати учасник Южинського (Мамлеєвського) гуртка – Олександр Дугін. Важливо зрозуміти, що зараз у Росії не просто відсутня дієва опозиція кривавому режиму, але й усі інтелектуально-інформаційні поля (включно з прихованими) працюють на користь військової агресії. Коріння такої ідеології, на нашу думку, виходить із традиції російської релігійної філософії, котра, віднаходить власне продовження в потаємних філософсько-релігійних гуртках радянського підпілля.

Якщо звертатись до ключових особливостей російської релігійної філософії 19-го століття, то можна визначити щонайменше дві такі особливості: феномен «літературно-філософських гуртків», що відрізняються від західних шкіл відсутністю принципу послідовності та прямого спадкоємства, а також центрованість на філософському осмисленні долі самої Росії з залученням метафізично-релігійних тем та сюжетів, найяскравішими з яких є «соборність», «всеєдність» та особлива «російська правда», що протиставляється загальносвітовій істині. Щодо останньої Микола Бердяєв писав так: «Російська людина не дуже шукає істину, вона шукає правду, котру мислить то релігійно, то морально, то соціально, шукає спасіння. У цьому є щось характерно російське, є своя справжня російська правда. Але є й небезпека, є відсторонення від шляхів

пізнання, є ухил до народницько-обґрунтованого невігластва» [2, с. 83] (*переклад мій. – С. Г.*).

Подібні риси ми віднайдемо і в радянському підпіллі, зокрема у філософії та прозі Юрія Мамлеєва, засновника метафізичного реалізму й Южинського гуртка (історію та фашистський ухил якого досить детально розглядає у своїй статті Марлен Ларюель) [1]. Мамлеєв створює книгу «Росія Вічна», де окрему главу присвячує російській філософії та вибудовує чітку лінію власних симпатій: ранні слов'янофіли (особливо Хом'яков), пізнеслов'янофільство (Данилевський), потім Леонт'єв та Бердяєв. При тому сам Мамлеєв органічно вписується в цей ланцюг, оскільки створює розгорнуте вчення про Росію, де аналізує російську філософію, прозу, поезію, а також формує власну соціо-культурну та метафізичну доктрину. Він визначає сім ключових метафізичних проявів Росії Вічної в Росії історичній: православ'я, російська культура, «друга реальність», невидимий світогляд, Сакральний Хаос, Русь Сходу, «Останні відносини»[4, с. 219]. Все це на його думку робить Росію винятковою не лише в культурній та політичній сферах, але насамперед у метафізичній та космологічній. Мамлеєв доводить ідею про російське історичне православне месіанство під егідою соборності та всеєдності до її логічного завершення – вихід на космологічний рівень, що неодмінно веде за межі Абсолюту, туди, де панує Безодня. Відповідно до цього, можна стверджувати, що за російським традиціоналізмом стоїть потужна релігійна основа, однак така, що сама себе заперечує. Релігійність як зв'язок із вічним та незмінним у формі божественного замінюється потягом до принципу інакшості, що віднаходить себе в жаху Безодні.

Таким чином, філософія Юрія Мамлеєва може бути розглянута як закономірне продовження традиції російської релігійної філософії, котре розвиває та укріплює імперську ідеологію «русского міра» та складає приховану загрозу для українського суспільства. Ми маємо зрозуміти, що

коренем проблеми є не лише масова пропаганда та офіційний курс держави агресора, але й ідеологічний рух інтелектуальних еліт, котрий має глибоке історичне коріння, ідейне (непряме) спадкоємство та постійну активність. Сьогодні в Росії немає різниці між мейнстримом та андеграундом, перший – відкрита загроза, другий – прихована.

Список використаних джерел

2. Laruelle, M. (2015). The Iuzhinskii Circle: Far-Right Metaphysics in the Soviet Underground and Its Legacy Today. *THE RUSSIAN REVIEW*, 74, 563-580. DOI: <https://doi.org/10.1111/russ.12048>
3. Бердяев Н. Судьба России / Москва: Изд-во МГУ, 1990. 256 с.
4. Мамлеев Ю. Избранное / Москва: ТЕРРА, 1993. – 648 с.
5. Мамлеев Ю. Россия Вечная / Москва: Эксмо, 2011. 512 с.
6. Мамлеев Ю. Судьба бытия / Москва: Эннеагон, 2006. – 262 с.
7. Полторацкий М. Русская религиозная философия [Электронный ресурс] URL: <http://www.spasi.ru/biblt/pol1.htm>

ДАНИЛ'ЯН В.О., к.ф.н. доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

**СИНДРОМ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» В ДІЯЛЬНОСТІ
ВИКЛАДАЧА ЗВО ТА МЕТОДИ ЙОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ**

Швидкі зміни стандартів освітньої діяльності, потреба постійно оновлювати та поглиблювати теоретичні знання, вдосконалювати професійну майстерність, розширювати цифрову грамотність потребують від викладачів ЗВО неабиякого внутрішнього напруження. Додаткове навантаження у вигляді нестабільної економічної ситуації, наявності воєнних дій та невизначеності майбутнього посилюють внутрішню невпевненість особистості.

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	3
СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
АБАШНІК В.О. ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА У НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 19-ГО СТОЛІТТЯ	6
АБАШНІК У.В. «АНАТОМІЯ» (1999): МІЖ ФІЛЬМОМ ЖАХІВ ТА ВЧЕННЯМ ГІППОКРАТА	11
АСМУТ Х. СИМВОЛІЧНІ ФОРМИ ЕРНСТА КАССІРЕРА (1874– 1945)	15
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. ЛЮДИНА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ВОРОГИ ЧИ ДРУЗИ?	21
БЛИЗНЮК Л.М. МОВНА СУГЕСТІЯ ЯК НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РИТОРИКИ	25
БЛИЗНЮК Л.М., ВАРЛАМОВА А. СЕМАНТИЧНІ БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ	27
ВОЛОШИНА О.М., НЕШКО С.І. СИНТАГМАТИКА ТА ПАРАДИГМАТИКА	30
ГОНЧАР В.В., ВЕРЕТЕЛЬНИКОВА Н. А., БАТУЛІН Д. С. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	31
ГОНЧАРОВ С. О. МЕТАФІЗИКА Ю. В. МАМЛЄЄВА ЯК ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ФІЛОСОФІЇ: ПРИХОВАНА ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	33
ДАНІЛ'ЯН В.О. СИНДРОМ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗВО ТА МЕТОДИ ЙОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ	36
ДАНІЛ'ЯН В.О., РУДЬ Ю.С., МИРОНЧУК І.О.	39

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф.
27-28 жовтня 2022 р.

Reports of the X International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск Н.В.Алексееенко.

Підписано до друку 16.11.2022. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. № 2112

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.